

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendők az előfizetési díjak,
nyilváltások és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyilvált petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapecsten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukes M., Opellik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.

A kisededóvás ügye.

Csáktornya városának polgársága már kezdettől fogva hozzá van szokva ahhoz, hogy a maga lábán járjon, intézményeit a maga erejéből megalkossa.

Igy teremtette meg jóhírű községi elemi népiskoláját, mely mintaszerűen felel meg hivatásának, a Muraköz magyarosításának s a magyar haza kulturájának egyik elsőrendű faktora lett.

Igy teremtette meg kisededóv-intézetét is, melyet a város polgárságának kebeléből alakult Kisededóv-Egyesülete áldozatkészségből és ennek szellemi vezetése alatt tart fenn.

Az egyesület három évről három évre alakul meg. A ciklusok lejártával új taggyűlés biztosítja az életrevaló egyesületnek egzisztenciáját; ennek eredményességétől függ az egyesületnek a sorsa: ettől magának az általa kreált intézetnek a jövője is.

Ilyen újabb alakulás előtt áll az egyesület mostanában is. Lejárván az 1893. év végén életbeléptetett ciklus, új tagokat kell gyűjtenie, kiknek támogatásával életét s működését újabb három évre biztosítsa.

Alább közöljük a gyűjtőivet, melyet az egyesület elnöksége a tagsággyűjtés alkalmából a város közönsége körében köröztet.

Teljes reményekkel tekintünk a gyűjtés eredménye elé, mert jól ismerjük Csáktornya városának közönségét, mely áldozat-

okra mindenkor kész; de ismerjük az intézményt magát is, mely a közönség pártolását már jórögen kiérdemelte.

Főlölesleg a város polgárságát buzdítani, mert nemes tettek cselekvésére ösztökélni soha se kellett. Kérbavesztett fáradság volna az egyesület intencióit vagy az általa föntartott intézet magasztos hivatását, elért sikereit is dicsérni, mert nap-nap után közvetlenül érezzük missziójának hatását, a mint gagyogó kisededeink ajakáról édes Hazánk drága nyelvének szívhez szóló akkordjait megcsendülni halljuk.

A nevelés és magyarosítás terén elért sikerei az egyesületnek mindenki előtt ismeretesek. Az a 80—90 kisededóv, mely ez intézetnek falain belül a kisededóvás ügyének áldásait évenként élvezi, a magyarság hadi létszámát növeli. Az intézetből kikerülő apró sereg az ő magyar érzelmeivel mint ék furódik bele a város nem magyarajku rétegei közé, magyar szívet visz bele az idegenajku család körébe s képzelhetni-e oly rideg környezetet, mely az ily magyarosító áramlathoz ellenállani képes volna?

Piczi kis ártatlanjaink apostolai lesznek a magyarság ügyének. Dal, zene, játék, mely ez intézetnek küszöbén tul sajátjukká lesz, tért hódít a családi körben is; önkénytelenül terjednek ezek hozzátartozóik körében s lépésről-lépésre helyet szorítanak a maguk révén a magyar nyelvnek és magyar érzésnek egyaránt.

A mikor valamely intézménynek ilyen a missziója, az magasztalásra nem szorul. Kívívta pozícióját a város kulturintézményeinek sorában, nélkülözhetetlen tényezőjévé lön a nevelésügynek is.

Gyökeret vert a polgárság szívében; jövője biztosítva van, mert összenőtt a város érdekeivel; becézgetett kedvenczét a közönség el nem hanyagolja.

Az újabb gyűjtésből a kisededóv-egyesület megerősödve kerül ki, kívánja ezt az intézet életrevalósága, parancsolja ezt a kisededóvásnak és magyarosításnak szent ügye!

A kisededóv-egyesület a következő köriratot bocsájtotta ki Csáktornya közönségéhez:

FELHÍVÁS.

A Csáktornyai Kisededóv-Egyesületnek alapszabályokon alapuló három éves ciklusa a f. év végén lejárn, az egyesületnek újabb alakulása válik szükségessé. Ebből kifolyólag bizalommal fordul megint az egyesület elnöksége a m. t. közönséghez, felhívva a város t. polgárságát, hogy a zászló alatt sorakozva, a magyarságnak és nevelésnek eme fontos intézményét a jövőben is pártolni sziveskedjék. A kisededóv-intézetet az egyesület tartja fenn. A tagok által befizetett tagsági díjakból gyűl össze az összeg, melyből az intézet költségeit jórésben fölközzük. Minél többen tömörülünk az eszme körül, annál inkább van biztosítva az intézet jövője.

Azért erős a reményünk, hogy a város t. polgársága támogatni fog az új ciklusban is, mert nem ejtethi el azt az alkotását, melyet a multban biztató reményekkel létesített s mely hivatá-

TÁRCZA.

A kis franczia.

A hatvanas évek egyik őszi napján egy Orsova felé induló hajó utasai egy kis sovány, izgatott ember viselkedését figyelték meg. A fővárosban szállt hajóra kis táskájával a harmadik osztály utasai közé. A hajó elindulása óta ő is folyton mozgott, folyton szaladgált: a fedelt helyéről fel a fedélzetre, onnan a gépház nyitására. Selöl sem találta helyét, senkivel sem váltott szót, a pinézértől is csak jelek útján kért valami kevése harapnivalót.

Kicsiny alacsony ember volt, körülbelül harmincz éves. Szőke ápolatlan hajába sok ősz szál vegyült, szakála hosszú volt, alul egyenesre nyírott. Sárgás arczából két eleven, tüzes szem villogott körül örök nyugtalansággal, mint két szabadon eresztett higanycsepp.

Az este közeledtével mintha megnyugodott volna, mert megszabadult a sötétedő homályban az utasok kénlelő tekintetétől. Azok a hüvös elől bemenekültek a hajó lényes nagytérmebe a kártyaasztalok és sörös-üvegek mellé. Csak egy-két felöltöbe, plaid-be takarózott férfi járt fel s alá a kapitány hidjától a kormányzó ketreczéig. A mi emberünk felkapott egy összerakható széket s azzal a hajó orrában telepedett le. Egy kis üvegekésből hörpintett egyet-kettőt, kis matrózpipára gyújtott s pőfékelt.

Nem volt már zaj, csak a hajókerék csattogása hallatszott. A Duna partjai beleveszesek a sötétbe, s csak itt-ott tűnt elő szent-jános

bogárként egy-egy halásztanya tüze a nádas, füzes partszél felől, vagy messze távolban valami közönség ritkás ablakvilága. A levegőben bagoly, denevér surrant, vagy nyitott pipájának parázsló világossága köré tévedt egy-egy pille.

Nem sokára zöld lámpa fénye villant elő egy fordulónál s utána a hajószip sivitása jelezte, hogy egy felfelé törekvő hajót kerünek el. Azután a jobb parton mélyen bent a dombos vidéken újra valami nagyobb város éber szemfényei pillantgattak át a hajó felé. A város állomásánál kikötöttek. Mintha a parttal való érintkezés okozta volna, mint minden állomásnál, ennél is zavar, izgatottság kergette a kis embert egyik árnyból a másikba.

Pedig egy erős athleta alak ur, ki az utolsó állomásan szállt fel keresi vele az érintkezést. Valóságos bujdosít játszanak egymással, melyben mindig a barna ur a kereső. Végre! A hátsó hajószél folyosóján már meg is szólíthatja: . . . Charles! . . . de a fordulónál újra szem elől veszti . . . Nem talált rá többé.

Az öreg Tokodi bátya, a b . . . i halászkok legedzettebbje s legügyesebbje kinn himbálódzott legényeivel a vén Dunán. A két csónak merülésig tele volt mindenfélével. A közepen szépen összerakva a nagy vonóháló, hátul elfogott uszófa, egy csomó megviselt saba, vízszőrvászson-kabát, rész-üst fejsze. A csónakok utján a haltartó ladikban nyüzsgött a sok süllő, kecsge, ponty, egyben egy pönteki vásárra szánt hatvan kilós harscsa. A legényesség csatakosan ezevett, a második ladik farán ült az öreg erősen pőfékelve, míg sassze-

meit körüljártatta Dunán. Hazafelé tértek a halpiac alá.

Nem a legkönnyebben ment. A Duna sötét tükre erősen hallámozott a szél, mely egész sereg fekete felhőt gyülekeztetett az égre, összehordta egymás fölé, míg az egész ég elsötétült, a menydörgés végigharsonázott egyszerű-kétszer s cikázó villám mutogatta a partszélek vízszing hajló bobitás nádasát, egy-egy elszabadult papírrongyként libegő sirályt s a zátonyra szaladó, meg visszairamló habos árt. Az alkonyat csak fokozta a sötétet, a legénység jósolgatótt, csak az öreg Tokodi ült nyugodtan, bele-belehasítva kormánylapátjával a makranczos Duna testébe. Már közel voltak a városhoz, a villám fényénél ismerős partszélek tűntek elő s a nagy hajásnál hallották a zátony fiatal felesének zugását.

Egyszerre csak a legjobb fülv evezős gyerek megszólal:

— Valaki kiáltoz, a zátony felől . . . Ni, most is! . . . Hallják? . . .

Egyik-másik bizonyított a Pista gyerek mondatát. A szél játszott a hanggal . . . Valami szorongatótt, eltévedt ember hangja lehet, vagy valami feldőlő halásze . . . Az erősbődő hang mutatja, hogy közelednek feléje. Egyik-másik látta is fekete alakját. Hát a mint a nagy zátony mellett surranak el a ladikok, a kiáltás egész közelről megújul s a villám fényénél egy emberi alakot láttak a habok által ostromolt fövényen. Tokodi uram oda csuszta a ladikot, feneke megcsikorgott a kavicsos s megállott. A kiáltás ismétlődött. Hallotta a mester maga is, de jól-lehet tud magyarul, a rácot is megérti, a bunyót még jobban, a némettel is elbeszél úgy a hogy

sának a lefolyt 10 év alatt oly mintaszertien s oly kiváló sikerekkel megfelelt. Kérjük tehát a körözött gyűjtőiv aláírását. Minél többen leszünk, annál virágzóbb lesz intézetünk.

A választmány határozataiból:

Ziegler Kálmán,
elnök.

Zrinyi Károly,
titkár.

Nemzet és nemzetiség.

Milyen sok szép dolog van a világon, a miről nem irtak vezércikket, — mondja Jókai, az Új-Földesurban. És mégis a szép dolgoknak árnyoldalait kell látni és megírni. Milyen hatalmas tudnia lenni a nemzet, ha nem lenne benne nemzetiségi kérdés!

Könnyebb a népet bolondítani, mint bolondítani. Könnyebb az igényeket és vágyakat felkelteni, mint kielégíteni.

Könnyebb ígérni, mint ígéretet teljesíteni.

Könnyebb igazni, mint megnyugtani.

Könnyebb a békét megzavarni a felekezetek és nemzetiségek közt, mint a békét helyreállítani.

Könnyebb frázisokat gyártani, mint dolgozni. Könnyebb rombolni, mint teremteni.

Nem tudjuk, ha valjon a nemzet, vagy nemzetiségek szerencsétlensége, hogy ezt nem tudják belátni a vészes szétvonás szítói. Pedig a haza göröngye, mely ideköt, tart össze bennünket. Ez a göröngy, melyet eddig tapostunk, melyet térdelésünk szentel meg, melyre verejtékes munkánkat áldozzuk: ez teszi mindnyájunkévá a hazát.

— Mi a haza? A föld? Az elporlad, vizei egyesülnek a tengerrel, népei elhalnak, — a haza fogalmát meghatározni nem lehet, de érezni igen. S de sokan nem érzik. Nem tudják, hogy nemzetek magukkal hordozzák a hazát, mert emberek teszik a hazát, nem élettelen halmok és térségek, melyek ezerféle népnek egyforma érzéketlenséggel adnak lakást.

Pellico Silvio az emberi kötelességekről azt mondja: A hazát igazi, magas érzellemmel szeressük, azon kell kezdenünk, hogy annak minmagunkban oly polgárokat adjunk, kik miatt ne keljen pirulnia, sőt kikkel dicsekedhessék. Csak erényes polgár

de ezt a kiáltást meg nem érti sehoggy sem. De hiszen nem a szava kedvéért kell vele törődni; vallása parancsolja, hogy segítsen felebarátján.

A vendel legény kiugrott a zátonyra s erős kézzel felhuzta rá egy darabban a nehéz csónakot. Egy kiöntött odvas fűz törzse mellett állt egy vézna picizte ember, fázósan, dideregve, pedig ruhája száraz volt, s csak a fatörzs mellett legett tűzrakásból tekintett elő egy-két barátságos fényű parázsra. Szóltak hozzá, de meg nem értették, csak a kezmozdulatából értették ki, hogy semmije sincs, hogy velük akarja menni, s hogy valahonnan úgy bukkott a vízbe. A hangtalan beszédet Tokodi bátya szakította meg:

— Csülökre legények, kiki a helyére! Akárki legyen is, segítenünk kell rajta. Vendel te, kanyarítsd a nyakába a jobbik subát, mert megveszi az Isten hidegje a nyomorultat.

Páncsis Vendel besegítette a remegő embert a ladikba, leültette a subák közé, egyet pedig úgy odaemelt a tetejébe, hogy majdnem összeroskadott alatta, aztául előlódította a parttól a ladikot, utána ugrott s nem sokára csendbe, sőtlanul éveztek tovább. De a kíváncsiság nem hagyta őket nyugton s habár az előbb szédtek el pipájuktól a bagót, most újra valamennyinek nagy dobányzó kedvük támadt s nem sajnálták a gyufát, csak-hogy valami kicsikét lássanak az ismeretlen arcából. Nem sokat láttak, mert fülig belebujt, annyira fázott. Báránybőrrel falazott kunyhó a jó magyar suba, azt mondja az a két pitykegomb formájú szem, mely elővillant a fekete gallér közül.

Abból a sok nehéz felhőből megered a zápor nemsokára csittegett-csattogott jobbról-balról, a

lehet jó hazafi, csak az, a ki érti és szereti minden kötelességeit és igyekszik azokat teljesíteni. Ő nem keveredik soha azok közzé, kik a hatalmasoknak hizelegnek, sem kik minden tekintélyt gonoszul gyűlölnék: a szolgáltság ép oly tuzzás mint a listelenség.

A mi nemzetiségi tulzóink nem akarják belátni, hogy mily nagy igazság van Montesquieu mondásában, hogy az a boldog nép, melynek történelme unalmas. Mit akarnak tehát? Népszenvedelmeket támasztani? Fantasmagóriáknak áldozzák föl a békés haladást és szívökben a gyűlölet érzéseit keltik. Pedig meggondolhatnak, hogy ha lehet is a jelent halgatásra kényszeríteni; de nem az utókort.

Az a nemzet, mely egy évezred vészes zivatartait megállva a nyugati civilizáció vödréből szolgál, igazolta létét s nem semmisíthető meg.

Mily szédületes nagyot halad a nemzet; ezt kell becsapással a nemzetiségek egymással nemes vetélkedést használnak csak kulturális téren folytathatnak. Nemzetiségekkel így lesz erős a nemzet.

A kaszárnya átvétele.

A csáktornyai lovassági laktanya elkészített építményeinek bizottsági átvétele múlt hó 19-én ment végbe.

Jelen voltak a polgári hatóság részéről: Csertán Károly alispán, Mangin Károly dr. megyei főorvos, Lányi Károly kir. főmérnök; a laktanya-építési község részéről: Vrancsits Károly városbíró; mint a laktanyabizottság jogi képviselői: Wollák Rezső, Morandini Bálint, városi építő-mester, Prusácz Alajos biz. elnök, Szukop Adolf laktanya-építési művezető.

A katonai hatóság részéről: Schivanovitsch Tódor alezredes, a cs. és kir. katonai építési osztály igazgatója, mint a 13. hadtest képviselője, Matics József alezredes, lovag Bylanfeld Troján Vilmos százados, lovag dr. Hylarius ezredorvos, Vojnovits Emil

Duna pedig megharagudott az éjszakai nyugtalanításon és egy hánya ladikunkat, akár a rahullott fűzpolyhat. De a jó emberek akár a templomi imát hallották volna, olyan nyugodtak voltak. — Ugyan öreg, ne veszekedj, minket meg nem ijesztesz, ezzel a szegény didergő legénynyel pedig nem illik gorbombázkodni — ilyen lehetett a gondolatjuk.

Csak Tokodi bátyának volt nagy a gondja. Nem a vihar mián, dehoggy, hanem mert nem tudta még mit csináljon ezzel a szegény didergő Jónással. Mire beértek a város alá, ettől a gondtól is felszabadította a jó szíve. Hazaviszt, felmelegít, ágyat vett nekik.

Ki is kötöttek nem sokára, miután erre-arra elköveczáltak a nehéz bácskai buzával merülésig telehordott hajók között. A hadakat beleöntötték a bákákba, felakaszták, a homlit beleakták a bárka szobájába s azzal elindultak a csatások uton némán hazafelé.

Tokodi uram háza kinn volt a város végén. Két kis ablakszeme olyan melegítőn, hivatón tekintetett a sötétbe. Bann sürgött-forgott a halaszéle a menyével, ki-kiszaladva néha a kiskapuba. Ha erőset dörrött, keresztet vetett; enyhít az aggodalom. Hát egyszerre nyikkant egyet a Durbincs, esikordul az ajtó s beállit lucskos, éhes seregével a házigazda. Lerántják róla a subát s azzal a fogásról beszélgetve készülnek az estebédhez.

Kinja a konyhán izeg-mozog az éhes Vendel s bolondítja a felhőnépet.

Szombatfal.

(Folyt. köv.)

cs. és kir. alhadbiztos, Chomrák Antal állatorvos.

A bizottság megalakulván, az épületek megnézése után konstatálták, hogy a kivitt munkák teljesen egybevágnak a helyben hagyott részletes tervekkel s csakis csekély 2—3 cm-ternyi eltérések állapítottak meg, melyek azonban türhetőeknek jelezhetők. Általánosságban — a szakszerű fölülvizsgálás után — saját tapasztalatai alapján a csapat képviselője nem tartja elegendőnek a föllállított kutakat, tehát azok szaporítását kívánja. Valamint az itatóknál a vályukat a kutaknak facsatornák által óhajtja könnyebb megtöltése céljából összekapcsoltatni, nemkülönbön fakamrák és csatornák pótlása mellett egyáltalában az egész udvarterületnek kiegyenlítése és szabályozása kiegészítendő. Hasonlóképen a szükséges betonozáson kívül a Ternava patak is szabályozandó, mert a patak néha kiáradván, a szomszédos területet előnti.

Miután a község képviselői a hiányzó és a biz. jegyzőkönyvben említett munkálatokat teljesíteni és a megállapított hiányokat mielőbb megszüntetni magukat kötelezték, elhatározatott, hogy a kaszárnya a nyitott lovardák kivételével katonai használatba átvéttetik, miután a jelenlevő orvosok is kijelentették, hogy feltéve, miként a peczegődrök és egyéb viztártóknál tapasztalt hiányok megszüntetlennék, egészségi szempontból a kaszárnyának használatba vétele tekintetében akadály fenn nem forog.

Mindezek alapján, miután a katonaságnak múlt hó 24-én a kaszárnyába be kellett vonulnia, 1896. szept. 24-ike jelentetett ki azon napnak, melytől fogva a lovardákat kivéve a kaszárnya után a kincstár részéről a bér fizetendő. A nyitott és fedett lovardák, a kovácsműhely után fizetendő bérösszeg nagyságát a cs. és kir. közös hadügyminiszterium és a 13. hadtest parancsnoksága fogják véglegesen megállapítani.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XIII évfolyam utolsó negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjakkal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldeésben fenakadás történjen.

Tisztelettel

a kiadóhivatal.

— **Királyi hadparancs.** Az őszi gyakorlatok befejeztével ő Felsége a király hadparancsol intézett a hadsereghez, a melyet a hivatalos lap 24-én közölt. A legfőbb hadur megelégése a következő szavakban nyer kifejezést:

Hadparancs.

Hadseregem és mindkét honvédségem épen most befejezett fegyvergyakorlatai, jól megfontolt tervezésök következtében, tartalmilag igen gazdagok voltak és a különleges szükségleteknek is megfeleltek.

A legelőkelőbb érdeklődéssel vettem részt három lovas hadosztálynak, s a 10. és 11. hadtesteknek hadgyakorlatainál Galicziában, valamint a vár-hadgyakorlatoknál Przemysl mellett, továbbá a 3. és 13. hadtesteknek hadgyakorlatainál Magyarországon, melyeket az Én parancsaim szerint a vezérkar főnöke, az ő közegeivel, tökéletes módon vezetett.

A csapatok kiváló kitartása, a három főfegyvernemnek magas költségekben tanúsított igen kielégítő harcászati művelé-
teit, valamint a műszaki fegyvernemnek
derék volta fölötti dicsérő elismerésemet,
melyet az illető parancsnoktól tábornokok-
nak már a hadgyakorlatok terén általános
kihirdetés végett kifejeztem, örömmel ter-
jesztem ki az egész hadseregére és mind-
két honvédségre.

Bizonyos vagyok abban, hogy had-
erőm e részei hivatásbeli hűségben és
odaadásban versenyeznek egymással, hogy
így az összes véderő mindenkor föladata
magaslatán maradjon.

Kelt Zala-Ujvárott, 1896. évi szeptem-
ber hó 23-án. *Ferencz József*, s. k.

— **Személyi hir.** Festetits Jenő gróf
ő méltósága hosszabb külföldi tartózkodásra
m. hó 28-án Csáktornya-ól elutazott.

— **A király adománya.** Az Ő Felsége
által a csáktornyai és zala-ujvári szegények
részére saját külön pénztárából kiutalványoz-
tatott 400 frtnyi segélyt mult héten osztották
szét akként, hogy 20 csáktornyai szegénynek
300 frt jutott belőle. Ő Felsége itt tartóz-
kodása alkalmával a helybeli kiseddövő-
egyesület irányában is jelét adta jóindulatá-
nak, a mennyiben az egyesülethez ismételt
100 frtot adományozott. Az 1887-ben adott
100 frtnyi összeget az egyesület mint Ferencz-
József-alapítványt kezeli.

— **Tanügyi hírek.** A megyei közigazga-
lási bizottságnak m. hó 12-én tartott ülésé-
ben kir. tanfelügyelő jelentette, hogy a
csáktornyai áll. polg. fiu- és leányiskola
épülete részére pályázat útján készített
műszaki terveket a miniszterhez fölterjesz-
tette. — Podbrzeszen a perlaki járás főszolga-
birájával, a grófi érdekeltséggel és az összes
előjárósággal megtárgyalta kir. tanfelügyelő
Podbreszt, Orehovicza, Vullária községek és
Szent-Kereszt pusztá iskolai csatlakozását.
— Perlakon a D. K. E. óvodája több ügyé-
ben értekezett a felügyelő-bizottság elnöké-
vel és a járás iskoláinak állapotáról a
járás főszolgabiróval. — Az áll. polgári
fiu- és leányiskola több ügyében volt Csák-
tornyan. — Alsó-Lendván ülést tartott az
áll. polg. fiuiskola gondnokságával az új
iskolaépület felavatása ügyében. Ugyanczen
iskola behutorozására és felszerelésére a
miniszter 1050 frtot engedélyezett. — A
kir. tanfelügyelőnek jelentése Orehovicza,
Podbreszt és Vullária községek iskolázásá-
nak ügyében tudomásul vétetett. Kir. tan-
felügyelő jelentést tett a 3%-os iskolasegély
ügyében hozott végzésnek Mura-Szerdahely
község halogatása miatt végrehajthatatlansá-
gáról. Ezzel kapcsolatban kijelenté, hogy
felelősség terhe mellett záros határidőt tűz-
vén ki, a beérkezendő nyomtatvány után
az egész ügy felterjesztessék a miniszterhez;
a javaslatot a bizottság elfogadta.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatás-
ügyi m. kir. miniszter az újonnan szervezett
mura-szerdahelyi áll. elemi iskolához rendes
tanítókká Kaczun Ignácot és Riedl Honát
nevezte ki.

— **Hymen.** Sonnwald Hermann
alsó-domborui kereskedő leányát, Ludmilla
kisasszonyt, ma délután 4 óraker vezeti
oltárhoz dr. Kóródi Simon volt alsó-
domborui orvos a helybeli izraelita tem-
plomban.

— **Halálozás.** Tislér József szelen-
cezi plébános, helyettes alesperes, hosszas
szendved után hunyt el 53. éves korában
f. hó 1-én. A meghaldogult ismert alakja
vott társaséletünknek, mert tevékeny szere-

pet játszott Muraköznek egy politikai, mint
kulturális mozgalmában. Egyike volt azok-
nak a keveseknek, kik papi missziójukat
a sajtóságot viszonyok mellett is hazafias
érzelmeikkel legalább akarják összeegyez-
tetni s soha se rendelte alá az elsőt az
utóbbiaknak, de mindenkor kiemelte magyar-
ságát s érvényt is törekedett annak sze-
rezni hatáskörében úgy az iskolában, mint
az alája rendelt alantas paptársai körében.
Hogy kevés sikerrel, nem rajta mulott.
Kezdetben a Csáktornya mellett Vizi-Szent-
Györgyön lelkészkedett s csak négy eszten-
dóvel ezélett cserélte föl ezt a nyugalmas
kis plébániát a nagyobb és jövedelmezőbb
szelenceiével. Szíve azonban azért mindig
csak régi hívei felé vonzott. Utolsó perczei-
ben is, a mikor már látta, hogy nincs
mentés számára, nyugdíjaztatását kérvén,
szent-györgyi birtokára vonult vissza, hol
talált is enyhülést, mert a Halál megvál-
totta nagy és hosszas szenvedéseitől. Nyu-
godjék bekeben! — Elhunytáról a követ-
kező gyászjelentés vettük: Szives tudomá-
sára hozom, hogy főtisztelendő Tislér
József helyettes alesperes plébános, életének
53. lelkészkedésének 30. évében a halotti
szentegése felvétele után folyó évi október
hó 1-én délelőtt 10 óraker az Urban
elhunyt. A boldogultnak tetemei folyó évi
október hó 3-án délelőtt 9 óraker fognak
az örök nyugalomnak átadni. Szelenczén,
1896. október hó 1-én. Ehrenreich Nán-
dor administrator.

— **Megeyi választások.** A Csesznák
Sándor elhalatazásával üresedésbe jött árva-
szeki elnökséget október eszéjen töltötte be
választás útján a vármegye törvényhatósági
gyűlése, Thassy Miklós központi főszolga-
birót választván meg ez állásra 20 szótöb-
bséggel. Zala-Egerszegre ennek következtében
főszolgabirónak Thassy Lajos letenyei
főszolgabirót, ennek helyere Merkly Antal
nagy-kanizsai szolgabirót, nagy-kanizsai szol-
gabirónak pedig Gal Ernót választották meg.

— **Allanuo választmányi ülés.** A megyei
allandó választmány dr. gróf Jankovich
László főispán ő méltóságának elnökle
allatt mult hó 14-én tartott gyűlésén tár-
gyalta a vármegye 1897-ik évi költségvetési
előirányzatát, melynek kapcsán a törvény-
hatósági közgyűlésnek elfogadás végett ajánlja
a vármegye területén meg két allatorvosi
állásnak, egy ötöd aljegyzőt állásnak szer-
vezését, továbbá a perlaki, zala-egerszegi és
sümeghi járasok kivetelevel, mely járasok
szekhelyein a főszolgabirói hivatal megyei
épületben van elhelyezve, a többi főszolga-
birónak a hivatalos helyiség bérénel 100—100
frt emelést. A javaslat elfogadása esetén —
tekintettel a rendes költségvetes keretében
mutakozó 503 frt ledezottlen kiadásra —
összesen 3.203. kérelmezése váltik szükse-
kessé pótljavadalmozás címén.

— **Az ellenörzési szemlék** a csáktornyai
sorozó-járas területen a következó sorrend-
ben tartatnak meg: a) A cs. és kir. közös
hadsereg tartalékos legénység szemléje októ-
ber hó 12, 13 és 14-én folyik le. Es pedig
12-én a csáktornyai, a csáktornya-kültarai,
a beliczi és bottornyai; 13-án a mura-
siklósi, a mura-szerdahelyi, mura-szt-martoni
és vizi-szt-györgyi; 14-én a stridói, felső-
mihályfalvai, drava-csányi és drava-vásár-
helyi jegyzőségek területéről. Az elkészettek
vagy elmaradtokak pótszemléje nov. 23-án
lesz Nagy-Kanizsán. b) A m. kir. honvedseg
legénysége 15, 16 és 17-én kerül szemle
alá. Es pedig 15-én a csáktornyai, csák-
tornya-kültarai, beliczi és bottornyai; 16-án

a mura-siklósi, mura-szerdahelyi, mura-szt-
mártoni és vizi-szt-györgyi; 17-én a stridói,
felső-mihályfalvai, drava-csányi és drava-
vásárhelyi jegyzőségek területéről. Az utó-
szemlélet nov. 20-án tartják meg Nagy-Kani-
zsan. c) A népfölkelésre kötelezettek Csák-
tornyan október 7 és 8-án, Stridón október 12 és
13-án állanak elő. Es pedig október 7-én Drava-
Vásárhely, Csáktornya és Csáktornya-Kül-
fára; október 8-án Mura-Siklós, Bottornya,
Belicza, Drava-Csány és Vizi-Szt-György;
október 12-én Stridó, 13-án FelsőMihályfalva,
Mura-Szt-Márton és Mura-Szerdahely nép-
fölkélei. — A tisztjelöltek, lelkészek, állami
és közigi hivatalnokok, hivatalosokak s egyéb
alkalmazottak jelentkezési lappal is jelen-
kezhetnek, mely esetben a személyes meg-
jelenés elmarad.

— **A helybeli ipartanodai bizottság** gyű-
lést tartott e hó 2-án Szeiverth Antalelnök-
lete alatt. A folyó ügyek letárgyalása után
kimondotta a bizottság, hogy a rajztanítás
alól foglalkozásuknál fogva fölmentett tanu-
lók részére a törvény által megkívánt pótl-
tanfolyamot szervez, hol szerdán esténként
heti 2 órában, 6—8-ig szakismereteikben
oktattatni fognak. A tanítói állást pályázat
útján még e hóban be fogják töltetni. Állam-
segély iránt a bizottság kérvénnyel fordul
a kormányhoz.

— **Vasuti elgázolás.** Folyó hó 2-án esti
10 óraker a helybeli pályaudvaron nagy
szerecséllenség történt. Jambrovics Ignác
a drava-vásárhelyi 30. számú őrháznál alkal-
mazott pályáór a varazsd-telepci fűrdőről
megérkezvén, a vasuti pályatészen hazafelé
iparkodott. Az ugyanczen időben beérkező
négy vonat egyikének mozdonya azonban
magával rántotta, fejét és jobb kezét a
törzstől elszakította, úgy, hogy a halál rö-
gön bekövetkezett. Miután valamelyik mo-
zdonyvezető részéről gondatlanság látszik
fennforogni, ez irányban a vizsgálatot
Rupp Lajos kir. járásbírósi aljegyző,
mint kiküldött vizsgálóbíró tegnap teljesíté
dr. Kravovecz Ignác és dr. Schwarcz
Albert orvosokkal. Valószínűnek látszik,
hogy Jambrovics kissé ittas állapotban
tevéshette el a vágányt s így következett
be a szerecséllenség. A netáni gondatlan-
ság kiderítése a további vizsgálat feladata.
Az elhunytat özvegye és négy árva
siratja.

— **Nepesedési statisztika.** Születtek: Reiner
Fülöp, Skrinár Francziska, Zadravecz Rozália,
Eisenstädter Irén, Horvátics Rozália, Weller Jenő,
Flóghár Angela, Pozzavecz István, Takács Géza,
Szerbáth Mária, Meszarics Ferencz. — Meghal-
tak: Kovacsics Ferencz, (14 h.), Varga Ferencz
(57 éves), Mátyán Ignác (2 h.), Trszenyák
Ferencz (1 hónapos).

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazok, a kik felejtethetlen
emlékü, kedves férjemnek Pecsornik Frigyes
vendégloznak gyászos elhunya alkalmával
részvételt nyilvánítan, a boldogult ravatal-
lára koszort helyezni s őt végútjára elkísérni
szivesek voltak hálás köszönetem nyilvání-
tását.

Csáktornya, 1896. szept. 30.

Özv. Pecsornik Frigyesné.

Felelős szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF.** Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**
Kiadó és laptulajdonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).**

ve pošiljke tiču se zadržaja
novinah, naj se pošiljaju na
Sme Margitai Jožefa urednika
vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova,
kam se predplate i obznane
pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći ružveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjedan jedankrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt.
Na pol leta 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe
1 fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«. i. t. d.

Nečista voda, gotová smrt.

Četrti nametnik ili pripuz našega tela je zičnjak (Fadenwurm, Filaria) za kojega ljudi prije 30 godina nisu niti znali. Taj pripuz živi vu čovječjoj krvi ter ako se vu čovečjem telu nastani, razide se po krvi, celoga tela. Naraste od 8 do 10 cm. dug. Ženke toga pripuza nešu sitna jajašca, koje krv hitro raznese po celom telu. Ako betežnik boluje duže vremena, onda se te nesnage toliko povnoži, da se mladi nalaze gotovo vu svakoj kaplji krvi. Zato kad takvoga betežnika vpičimo iglom, onda krv, koja iz uboda poleti, ponese sa sobom i po kojega takvoga pripuza, koji se onda vu krvi simo tamo hiće. Kadkada prodre ta nesnaga črez hubrege vu vodeni mehur, i večkrat vu očni suznik; od toga nastaju velike boli. Dapače vu Rio-de-Janeiru, glavnom gradu Brazilije vu Ameriki, našli su doktori takvoga gada i vu samom srcu betežnika.

S početka mislilo se, da se taj nametnik razprostiranje kak i ostali pripuzi našega tela, t. j. da izmetinama betežnoga čovjeka jajašca prispiju vu vodu. Nu potli je pronadjeno, du tu nesnagu razprostiranje nekakva fela komarca, koji, kada betežniku cecaju krv, ujedno sa krvlju ispiju i jajašca, koja vu komarcu ožive, a on ih onda vu vodu pušta, odkuda opet dolaze vu životinjsko ili čovečje telo. Od domaćih životinjah ima

ponajviše pes i mačka vu svom telu raznih škodljivih životinjah. pak gustokrat od njih prelaze vu samoga čoveka. Kakti dokaz tomu donese vu prošle godine skorom vse naše domaće novine ovu vst: »Osemnajst-godišnja djevojka Karolina Wohlleben kućna učiteljica vu Budimpešti, vumrla je, kaj jo kušnula pseto. Vu početku mislilo se, da je otrovana (ogiftena), nu paranjem njezina tela potvrđeno je, da je vumrla, kaj je maleno pseto više puta kušnula, a poljubcima preneslo se na nju vnožina malenih črvi, kojima obiluju jedino betežni psi. Ovi črvi prouzročili su njoj smrt, jer su udarili na jetra i mehur«. Anda budimo pazljivi, ter nedozvoljavajmo deci, da kušuju ustima niti pse niti mačke — osobito ne vu gobce.

Vu vrućim zemljama, poinence vu Senegalu, Arabiji, Perziji, Indiji i t. d. živi nekakva fela gliste ili bolje rekuć črva pod imenom medjanski podkožnjak (der Medina-Fadenwurm, Filaria medinensis). Već mu samo ime kaže, da živi pod kožom, ter je tenek kak konec, a naraste duljinom na pol metra i više. Vu čovečjem telu nastani se najrašji vu nogama, a osobito vu listanjcima, ter zrokuje težke boli. Kad se izpod kože vadi, treba osobito oprezno baratati, da se neprekine, jer bi otdud nastala upala, od koje bi čovek mogel vumrėti. Pokedob mu je telo dugo, najsigurneše se izpod kože izvuče, ako se namata na kakov tenko

drēvce. Od tog pogibeljnog gada jako vno go trpiju crnci (harapini), pokedob oni bos hodaju, doćim menje terpiju naši Europejci, koji su obuti. Englezkim mornarom, koji zalaze na obale afrikanske, osobito, ako su bosonogi, večkrat taj pripuz podre pod kožu, ter su ga na taj način razprostirali i po evropskim obalama, a osobito vu Englezkoj. Tako isto francezki i talijanski soldati razprostirali su toga nemilog gosta vu svojim domovinama.

Telo toga pripuza puno je sitnih (drobnih) jajašca, pak ak se razirga, onda jajašca mogu deždjom opet dospeti vu potok ili rijeku, gde mladi naskoro oživju, ter veselo i hitro po vodi se gibljeju. Osobito se vno go takove gamadi nahadja vu stoećim močvarah. Vu vodi vješto se hvataju (loviju) za većše vodene životinje, kao što su pužici, raki školjke i t. d. Kad dospiju vu telo takove životinje, razvijaju se ondi podpunoma. Pokedob su stanovnici vrućih zemljah prinudjeni piti nečistu vodu, dogadja se večkrat, da sa takovom vodom popiju i vsake fele nesnage, a osobito jaja i mlade od spomenutog nametnika podkožnjaka, gde se istom poslje pet meseci izpod čovečje kože pojavi.

Još imademo spomenuti jednoga pogibeljnog črva, koji vu čovečje telo dolazi takaj ponajviše vodom, a to je jetrenjak (Leberegel, Distoma hepaticum).

Ovaj pripuz živi prvobitno vu jetrima

Z A B A V A

Kaj bi lončar Francek napravil, da bi lončar Francek bil cesar bil.

Lončar Francek nije cesar a niti nebude nikada, nego bude cielog svog života kakti lončarski dietić ilovač mesil i kōtač obračal, štublake za mlieko priredjuval, pečnjake žgal i peći postavljal — je; to bu delal dok bu živ. Ali kad on u hlačah i rubači pri kōtaču sedi i istoga svojimi širokimi nogami pošikava da se svrzne luknje kak liepi kolobari vide, te kad ilovato blato falat za falatom uzimlje i jednoga lončeka za drugim na desku za sušenje meće, onda niti njegovi mozdjani nestoje bez posta i pričme po bielom danu posve skozen sanjati i sam sobom govoriti.

Ja neznam jeli bi iz senjah ljudih njihova mudrost dala zaključiti; ali toliko bi se moglo reći da visoko učeni i duševno prosvietljeni muževi imadu navadno pametnije, krepostnije, plemenitije i čistije sanje, negoli razni smušenci, koji se pri svakom kcraku, svog vlastitog nosa popiknu, ili živinski poluljudi, koji razum robom svog tiela čine i dapače neumrlost ubijati kušaju.

Ako je tak, onda je mene i moje četevce za Francekovu pamet strah i samo je još toliko pri tom dobro, da su senje, polag navadnog prirečja samo pene.

Lončar Francek je jednoč vrlo zlovoljan sedel pri svojem kōtaču, jer akoprem je bil pondelek, on ipak nije smel »blau« delati, jer je baš protuletje na zemlju došlo a vrtlarovo cvetje je hotelo svako svoj stan imati.

To je sigurno bil dovoljan zrok, da se je Francek srdil i postal zld volje, pak zato je nekakovu posudicu, kojoj je u naglosti prstom iz čreva van izišel, na kup blata srdito med rukami stiškali i istoga za inašom hitil, koj je do koljena u ilovači stal i tancal, dader je mlaskalo, a ktomu je na glas zmrmljal;

»Da bi ja cesar bil, sve bi bilo drugač!«

»Prvič vpondeljek bi se moralo »blau« delati, t. j. nikaj nedelati, povsud, a svakomu majstru, koj bi proti tomu samo jednu rieč progovoril, bi dal dvadeset i pet vudriti.«

»Pak da bi ja bil cesar, ja bi u svojoj srditosti sve lonce posude ciele zemlje dal ciepi zmlatiti, a svu ilovaču bi dal ljudem u obloke pohitati a nitko mi nebi smel niti jednu čnrgu proti tomu napraviti.

— A majstorica bi mi morala svaki dan zelje s friškim slaniuskim mesom kuhati i k-svakomu obroku litru vina pred me na stol metnuti.«

I zlata kola bi si kupil i četiri konja ktomu sa zlatemi podkovani. Dva konja bi dal modro pofarbat i dva žuto, pak bi se onda po varošu vozil, kak je negda vrag svoju mater vozil a i isti varaški sudac bi mi se moral vugnuti.«

»Jednoga lokomotiva bi moral samo za sebi imati! Na njem bi se naprvo jednu desku pribil te bi na njoj liepo toplo sedel i to bi samo išlo od varaša do varaša i ja bi svigde bil prvi nutri te bi svakoga friško na čep metnutoga lagvića prvu kupicu pive dobil, a krčmari bi mogli onda dugimi obrazi za menom gledati, kad bi njim iz krčme otišel a nikaj platil.«

»Tko bi nosil cilindera škrljaka, njemu bi ga na glavu natukel, da bi mu otišel prek vuh do ramena, a tko bi nosil očale ili cvikera, tomu bi ga znosa tak vudril, da bi mu odletel v drugo selo, tko pak bi cigaru pušil, njemu bi ju iz zub vzeli i dalje sam pušil; ako pak bi došel do takovoga kaj šnoja, njemu bi onda kad bi tabakeru odprl od zdola tak na ruku vudril, da bi mu ves tubak u oči odletel;

ovaca (birkah) ili govedah, ter se opet jajima, koja iz balege prispiju u vodu, u velikoj vnožini razplodjuju, dok opet kojom zgodom ne prispiju u čovečje telo. Ako takove nesnage (gamadi) vnožno dospije u čovečje telo, prouzrokuju silne boli, a vnožokrat i samu smrt.

Napokon dokazano je, da i trakavica, ojadjelica (Bandwurm, Taenia Solium) dolazi u naše telo sa vodom, koju pijemo. Ta glista naraste na šest i više metrov duga. Telo joj sastoji od samih članaka (kotrigov) kakti čislo, ter se prema glavi vse menjši i vužeši, a prema repu vse dugši i širši. Farbe je belkaste. Živi u tenkom crčvu (čurki) čovečje vutrobe, ter kadkada zadaje i velike boli. Denes već ima vračta, kojim se more pretirati iz čovečje vutrobe, kak god i vsi ostali nametnici našega tela, nu ako se to nečini u horu (nu času), more čovek i životom platiti. Kod trakavice je glavno, da se iztira čela iz vutrobe, a osobito glava, ar ako ona ostane, trakavica budo na nova zrasla. Vsi čovečji utrobujaci, pripuzi, žive barem neko stanovito vrėme u telu drugih životinjah, u koje ili sa hranom ili vodom prispiju ili se pak za njih iz vana telo pričvrste, dok nepredereju nuter. U samom čovečjem telu pronadjeno je do vezda, više nego 40 felih raznih pripuza, koji truju i vubijaju čovejka.

A ne samo da živju takovi pripuzi u čovečjem telu, nego tulikajše iz vana na koži. Takov pripuz je srab ili šuga. To je veoma mala i sitna životinjica, koja se komaj prostim okom i opaziti more, nu kroz povećalo (rešpetër) vidi se, da je spo: dozna po nekaj pavuku. Jako se hitro razplodjuje, ter se u kratko vrėme na celom čovečjem pridomači: ona zrokuje silni srbeš (srbljenje), a vnožokrat i nevodno bol. I taj gad (nesnaga) razplodjuje, se vodom, pak ako se kupamo ili pijemo vodu, u kojoj se je prije okupal svrabljivec, budimo sigurni, da budemo se i mi sraba zadobavili.

Evo u kratko spomenuli smo, kaj vse moremo nečistom vodom popiti, a potom se zadobavati vsakakih betegov, prez kojih

bi mogli biti, kad bi bili pazljiveši. S toga preporučamo vsakomu neka nepije nečiste i mutne vodu, ar si takvom vodom truje zdravje, a večkrat i vnožno put more i životom platiti.

KAJ JE NOVOGA ?

— Prosimo naše poštuwane predplatnike, naj nam u zadnjim fertalju predplatne zaostatek čim predi pošljeju i predplate ponoviju!

Vse željeznice na svėtu.

Vse željeznice na svėtu bile su 1 januara 1895. duge 687.550 kilometra, malo ne dva puta toliko, koliko iznosi udaljenost zemlje od mjeseca. Više od polovice ove duljine otpada na Ameriku, najpre 369.750 kilometra. Za njom sljedi Evropa sa 245.300 kilometra. Azija sa 41.970 kilometra, Australija 22.202 kilometra, Afrika sa 13.103 klm. U Evropi, Rusija je tečajem godine 1894., najviše proširila svoje željezničke mreže, najpre za 4.603 kilometra, tojest 14%. Za njom sljedi Francezka, kojoj su se željeznice produljile za 3.307 kilometrah ili 11,2%. Na trećem je mjestu Njemačka (Prajzka), sa 2.593 kilometra. Znatno proširile su svoje željezničke mreže i Španija, Italija, Švedska. U sjedinjenim državama porasla je 1894. duljina željeznica za 20.051 klm. t. j. 7,5%. Stroški za tu silnu željezničku mrežu na svėtu iznose 180 milijarda franaka.

Najveći lagev na svėtu.

Heidelberg mogel se je negda dičiti, da posjeduje najveći lagev na svėtu, no to je bilo pak zdavnja prošlo. Dok je u heidelbergzi lagev moglo stati 42.000 gallona ili 158.000 litrov vina, načinili (napravili) su nezdavnja u Fresnu u Kaliforniji lagva, koji je 9 metrov visok, a obšize 27 metrov, ter u njega stane 260.000 litrov vina. Računari su zračunali, da bi 7238 ljudi stalo u lagvu.

Pensionopolis.

Vu vojnih krugovih krsti se glavni grad Štajerske, Gradec, ovim imenom. Vu razmerju na prema stanovničtvu tamo se najpre najviše nastanjuje vojnih penzionir- cih. Ovaj čas živi u Gradcu u miru (vu penziji) 1 general topničtva, 32 podmaršala, 50 generalmajora i 112 oberstov (pukovni- kah), anda 196 višjih oficirah (častnikah). No izevši obzir na absolutne brojke, nad- kriljuje Beč daleko vse gradove (varoše) monarkije, jer tu živi denes 20 penzioniranih generalah topničtva, 89 podmaršalah, 111 generalah, 196 pukovnika (obersteri), skupa viših častnikah (oficirah). Tretji grad je s penzionisti Prag, tu živi 1 general topničtva (kanonirstva, 3 podmaršala, 6 generalmajora i 29 pukovnika, skupa 39 viših častnika. Na četvrtom mjestu stoji Budimpešta s 33, zatim Požun sa 23 penzionirca. Skupa živi u penziji u Austrji 774, a u Magjarskoj i Horvatskoj samo 81 viši častnik. Za naseljejen penzionircov nije mjerodavan »fal život«, nego druge okolnosti. Vu velikom gradu dade se lehkeše prikriti nedostatak sred- stva, djeca se mogu lehkeše i bolje odgojiti i najti nuzgrednih zasluzbah.

Vrėme u Alpah.

Vu noći od subote na nedelju izmenilo se je u alpskih predelih vrėme tolikom brzinom, da je prelaz od jeseni na zimu bil skorom podpun. I vu nedelju potrajalo je tak. Iz Bozena javljaju, da su zillerthalske, stubaiske i veltzhalske Alpe pokrite debelim snėgom. Blago (marha) se je moralo s Alpa odegnati vu doline. I okolica Ausseea puña je snėgom ter je zavladała zima.

Nadvojvoda Karlo Štefan.

Tršćanske novine javljaju, da nadvoj- voda Karlo Štefan kani ostaviti pomorsku službu i preuzeti upravu galickih imanjah, kaj ih je nasledil (herbal) po svom pokoj- nom stricu, nadvojvodu Albrechtu. Nadvojvoda želi prodati i svoju palaču vu Pulju.

nočne stražare, policajmanne i varaške pan- dure, koji mi sad nedaju mira, ako malo nakresne idem po noći domov povepujaju, nje bi dal sve u jedan rešt na četerdeset i osam vur zapreti, je to bi ja većinil, da bi cesar bil.»

»Ja bi takaj pisarom pera posakril a dijakom i professorom knjige tak, da niti za cieti sviet nebi nijedan mogel nikaj najti, a žene bi mi se morale na vulici odkrivati kak i mužkarci.»

»Suda bi držal svake godine dva krat i to na križevski senjem pri sv. Križu vprotuletju i na barbarinski senjem u Stri- govci zvrhu zločestih ženah, a na pepelnicu nad hmanjemi mužji i onda bi mi se naj- gorje morali skupa oženiti, oni bi si već ono divje, jedan iz drugoga postrugali, pak bi onda bil mir u zemlji.»

Grada bi mi morali sazidati liepšega nego je farof a deset put većega nego je porcijunski ured u Pesti, črep na krovu bi moral biti iz srebra a vrata i obluki iz ele- fantove kosti i jezero oblokov bi moralo sve okolo na gradu biti. Tu nutri bi ja onda samo kraljuval iz jedne sobe u drugu, samo bi se u barsunskih papučah sim tam šetal a u modrem šlafroku i črlenoj kapici, nad njom pak cesarska koruna i s ceptom

u ruki bi svaki dan pri svakem obloku glavu nam pokazoval.»

»Ljudi idući po vulici samo bi mi se zaklanjati i gore kričali: Dobar dan, gos- podin cesar, baš je danas liepi dan za van gledati kroz oblok — jeli kej fino kraljuju?»

»Ovim bi onda milostivno rukom mahal i rekel: Bog daj dobar dan draga moja dieca! Dakako da fino kraljujem, samo mi morate biti dobri i poslušni!»

»Ženil bi se takaj, ali švelju Katicu, koja navek za menom hodi, nebi hotel uzeti, nego bi se dopeljtal jednu kinezku princezu iz Kinezkog cesarstva i ona bi mi morala svaki večer čizme zvupati i flašu z vinom za noć kpostelji pripraviti.»

»Na assentaciju bi mi dečki morali svaki miesec dojt, jer onda je najveselije i jer onda najliepše znaju tuliti, kati vuki u menazeriji; ali za soldata nebi niti jednoga vzel, jer bi je drugać moral zadržavati.»

»Moje novce bi samo za trošil, najviše, ako bi majstorici krznatoga golera na zimski bekeš dal metnuti, jer je stari već tak goli kak moja duhan-kesa, a tebi pak bi kupil jednoga češla za tvoje grive i tvoje stanovnike.»

Na ove rieči spukne inaš svoje noge

iz blata, skoči kroz oblok u vrt i natrag kroz oblok norca se dielajući:

»Oho, Francek bi mi bil liepi cesar, stin obrazom, onda sviet već nebi dugo stal i Bog bi moral druge ljudi stvarati, ali ne tak bedaste, koji bi Franceka za cesara izabrali....!»

To izgovorivši, hitro se prigne, jer je jedna krugla iz blata doletela, a da bu doletela to je dečko već napravo znal.

Kak se ženski spol more braniti proti dosadnim mladićem na ulici.

Ako mlada i malo liepša ženska izide na vulicu, hoće iti u cirkvu ili po svojem drugem poslu, odmah se tu najdu dosadni mladići, koji ju hoću sprovadjeti i svojim brbljanjem dosadjivati. Za takovem pokazati, da su na krivom putu ima ženska ovo učiniti:

Nieka gospodična sa liepimi modremi oči je jednoć u jednom većem varošu išla iz cirkve. Kad se je u jednoj ulici ogledala, spazila je da nieki nepoznati mladić uvijek za njom ide te joj se hoće pridružiti. Ona hitro obrne u drugu ulicu, mladić za njom. Ona od onud opet obrne u tretju ulicu, ali

Vladarsko vréme kraljice Viktorije.

Septembra 24. proslavil je čeli englezki narod rédku slavu, navršilo se je najmore maksimalno vréme dovezdašnjih vladanjah svih englezkih vladara. Kraljica Viktorija jučerašnjim je danom postala ne samo po vladanju najstareša regentica na svétu, nego je i prevalila vréme vladanja svih englezkih kraljeva. Prije nje najduže je vladal kralj Gjuro III., strog absolutista, jedan od najnepopularnijih vladara Englezke. Vladal je od 25. oktobra 1760., do 29. januara 1820. anda 59 godinah 3 meseca i 4 dana. To je vréme navršila kraljica Viktorija včera. No kralj Gjuro III. vumrl je kakti starec od 82 godine, satrt na tétu i duhu slép i od deset godinah umobolan (nóri). Kraljica Viktorija, koja je došla kakti djevojka od 18 godina na prestolje (na tronuš), i danas još, sa svojih 78 godina, uživa najbolše zdravje, pak je čelim svojim životom stekla najvešku privrženost svog naroda. Pokedob su Englezi i prvi sportsmani, to oni s oduševljenjem govore o »recordu«, kaj ga je polučila kraljica Viktorija i kojim je stekla »majstorstvo«
u vladanju Englezke. Kraljica Viktorija denes je tak srečna. da vidi na životu tri svoja buduča nasljednika, princa Walesa, vojvodu od Jorka i njegova sinčica.

Englezka kraljica i indijska carica Viktorija nastupila je včera šesdesetu godinu svoje vladavine. kraljica je zazeljela, da se vsi poklonstveni izkazi englezkoga naroda, koji su se pripravljali, odgode na vréme, kad njoj Božjom milošću bude dano da šesdesetgodisnjicu svoje vladavine dovrši. Ipak je stara kraljica, koju obkoljuju četiri generacije njene familije, primila iz svih slojeva svoga naroda vnogobrojne gratulacije. Medju prvimi gratulanti bil je car Nikola i carica Aleksandra Fedorovna. — Carica Viktorija rodila se je 24. majusa

mladić joj je uvijek uzastopce za petami. Ovako iduć, u toj stiski se ona na jedan krat domislo te u jednoj ulici stupi hitro u jedan pekovski štacun i tam kupi za dva krajcara zemlju. Kad je iz štacuna izašla izbilja ju je vani čekal njezin dosadni sprovadjac. Kovomu se hitro obrne te mu poda prije kupljenu zemlju riećmi: »Tu imate nekaj za jesti.«

»Ali gospodična!« ... prićme on mucati. »O, nikaj se neizprićavajte« — pretrgne ga ona — »ja siromakom rada podporu oajem, a vaše uztrajno sprovdjanje moje osebe mi je kažiprst, da ste siromak, ali tako nazvani zasramljeni prosjak, koj je u stiski a opet ga je sram odprto prositi, — samo vzemite ovu zemlju pak ju jedite, Bog vam ju blagoslovi!«

Dakako da je sad »stutzer«
brzo u bližnjoj ulici se zgubil i tam okolo bludi — ako nije domov otišel.

Drugom opet prilikom su se dvie liepe sestre pd promenadi u V. setale, kad je najedan krat nieki mladi štacunarski pomocnik u cilindru i rukavicah prićme na on način slediti, da je bilo očito, da im se zeli pridružiti. Njegovo družtvo neležeće pogleda starija mladju te tobož potajno na njega namegnuvsu veli si dosta glasno sestri; »Anka, pazi na tvoj bugjilarček u zepu!«

Naravski, da je mladić pri tih riećih iz neba na dno purgatorijuma opal i bez traga zginul.

Em. Kollay.

1819., ter joj je denes 78 godiina. Ona je od svih Englezkih vladara najdulje vladala.

Kratke novosti.

— Vu Ischlu, 24. septembra. Nadvojvodkinja Marija Valerija rodila je denes princesu.

— Vjenčanje nadvojvodkinjo Marije Doroteje s princom Louis Philipom orlanskim obaviti će se 5. novembra vu dvorskoj župnoj cirkvi vu Beču. Dva dana prije toga odreći će se nadvojvodkinja po propisu nasljednih prava. Papa je već podelil dispensaciju od postojećih zaprekah za vjenčanje nadvojvodkinje s njezinim rođakom.

— Vu čeloj Kranjskoj, Koruškoj, Gornjoj Štajerskoj kak i na tirolskih i švicarskih. Alpah zapal je silni snég.

— Vu ljubljani osjetili su 20. septembra ob 2 vure 15 minut po poldan potres. Vse gore okolo ljubljane pune su snéga.

— Kak moramo gospodariti obzirom na nisku cenu žita? Za naše gospodare tožka su vremena. Nesmemo računati na to, da će žitu skočiti čena. Anda, kaj je potrebno za napredek? Prije vsega treba odlučno nastojat o podizanju stočarstva (rogate marhe). Tako na primjer vu Württembergu i Badenskoj poskočila je čena. Simentalskoj pasmini (fajti) vu par godinah 25%. Da moremo marlu valjano krmili, treba se pobrinuti za dobru hranu. Vu prvom redu treba paziti na naše sènokeše, da dobijemo kaj više sèna. Vu krajevih, koji su blizu varašov, nek se posvećuje osobita pažnja mljekarstvu. Nesmemo zaboraviti, da se dade zaslužiti ljepimi penezi vočarstvom i čmelarstvom, a za to netrebamo puno stroška, već ljubavi i pomnje. Malo se pazi i na peradarstvo, a iz toga bi dobra gospodarica mogla skljkutati koji forint.

— Prajzki katekizmuš. Zakaj je stvoril Bog čovèka? Da bude soldat i da nosi opetušu pusk. — Iz česa se sastoji čovèk? Iz tèla i mundure. — Za koga je stvoril Bog zemlju? Za Prajze. — A morje? Za Prajze. — Zakaj svèti sunce? Da se svètiju epolete i gombi pri prajzkih oficirah. — Koj je najveći pjesnik, umjetnik, govoriuk, vojsko vodja, tehničar, muzikaš, slikar, glumac i putnik? — Prajzki kralj.

— Žedjni obesenjak. Iz Pariza javljaju: Vu Bardou poleg Tunisa neki je dan na galge obješ četverostruki ubojica Mohamed Benzerti. Kad su ga po zakonitom terminu s galgah dofi vzeli, da ga pokopaju, opazili su, da još živi. Sa pokopom su s toga čekali, pak po jedini vuri odprl je oči i rekel im: »Dajte mi pili, prvlje nego me budete zakopali.« Nazoćni vsi su se razbežali, ostavili su Benzertia, po koga je došla policija. — Vezda su vu nepriliki, jeli bi ga još jenkrat obesili.

Dobre žepne i stène vure za fal čene moći dobiti pri *Pollak Bernatu vurar* vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se *uzimljevu vure takaj* za popravek za fal čenu.

Napoleon.

Kraj ovoga stoletja je francuzki orsag, takaj cela Europa pod jednim jako spametnim clovekom stala, nad kojim se je cela Europa čudila, ar je strašne boje drzal proti čeli Europi; zato su ga ga knezi Europe niti ne terpeli.

Taj clovek je bil Bonaparte Napoleon. Rodil se je leta 1769-ga augusta 12-ga na Korsika otoku. Otec mu je fiskaljuš bil vu Taljanskom i zval se je Bonaparte Karolj. Mati mu se je zvala Ramolini Lilitia, koja je bila jedne stare plemenite obitelji čer. Dok je Napoleon dete bil, druga nje poslušal, kak svojega otca. Či je koga sbantuval, još ga je i tužil. Kad su Korsiku k-Francoski zemlji sklopili njegov otec se je ovdi nastanil i njega je dal v-Brien vu soldačku školu. Tu se je jako dobro vučil, pak zato su ga njegovi professori jako štimali. Svojimi pajdaši, koji su žnjim hodili vu školu, navek se je ltekal, zato je i više znal, kak oni. Sbog toga nisu ga mogli med sobom trpeti, ali či su oni kaj neznali ili pak su branitelja potrebuvali, tak su se navek k njemu v-tekli. Vu 17-tim letu je već lajdanant bil, professori su mu vu svedočbu sledeće napisali: »Po vremenu bude na veliko došel.« To vreme nije dalko bilo. Kad su vu Francuzkim orsagu republiku skričali, imel je priliku svoju jakost pokazati. Nazadnje je najveški status došel.

Francezki orsag silom je metnul iz sebe ono lukavstvo, vu koju ga je razsipni dvor kraljevski spravil. Kad je XVI. Lajoš kralj leta 1789-ga orsački sabor skup zvezal; da bu zlo svračil, taki od kraja su se purgari s popi i velikaši posvadili; kralj je štel rezstepsti sabora, ali purgari su presegli da tak dugo nejdeju šrom, dok kralj drugo konstituciju neda puku i dok red nebude vu orsagu napravil. Nato je kralj soldati štel rezirati nje, ali oni su pograbil oruže, soldate odtirali, hižu, vu kojoj su njihovi oblegati bili, porušili su i oblegati oslobodili. To je bil početek oni veliki republiku, vu kojoj je kralj i kraljica življenje zgubila, vu kojoj su kraljestvo zbrisali i vu kojoj su orsaga za slobodno državu skričali. Samo da je puk ne znal kormaniti orsaga; zločesti ljudi su ksebi pograbili moć i na hiljada gospode su dati poklati. Zaprih su cirkeve i nemira napravili vu orsagu. Jedna stran klala je drugo, zatem vudrih su vu tuđi orsag, tak dugo, dok su knezi ruku prijeli jeden s drugim i metnuli su se na francoza, da rebuliku zadušju taki vu zibki, Vu takšim vremenu se leško skazal Napoleon.

Leta 1794-toga je Napoleon vu 25. letu već general postal. Kad se je kraljevska stran sbunila proti republiku, Napoleon je nje potišil ih svojimi soldati odtiral s Pariza. Republikanti poslali su ga, da naj odvunašnjega neprijatelja zbije.

Austrja, Ruska, Sardinia, Napolj i papa savez su napravili med sobom proti republiku francozki. Napolen svojim seregom, koj je stal s 30.000 soldatov i 30 štukov, išel je vu Taljansko. Taj sereg se je moral s 80.000 soldatov i 200 štukih posvaditi. Napoleonov sereg je gladuval i hudo je bil oblečen, ali on je razmel, kak je ireba batriviti ljudi, tak, da je za dve leti 18 vekših i 60 menjših bitkih zadobil. Talijan je bil bil i samo za vno go penezi su dobili knezi mira.

(Konec sledi).

VASUTI MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14, ind. 1.17 (gy. v.); 5.51—6.06 (sz. v.); 12.57—1 (gy. v.) 4.01—4.15 (sz. v.); 6.9.56 (v. v.) **Prágerhof felől:** é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.52 (v. v.); 11.29—11.39 (sz. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (sz. v.); **Z.-Egerszeg felől:** é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. **Varaszd felől:** é. 4.20, i. 4.49, 5.40—6.15, 11.13—11.44, 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—10.17 órákor.

LOTERIJA Buda 26-ga szeptempra 1896. **68 51 77 02 41**

Gabona árak. — Ciena zítka.

1 m-mázsa.	1 m-cent.	fritól	frtig
Buza	Pšenica	6 30	—
Zab	Zob	5	—
Rozs	Hrz	5	— 5.50
Kukoricza ó	Kuruza stara	4 30	—
» » uj	» nova	4 15	—
Árpa	Jecmen	4	—
Fehér bab uj	Grah beli	7 25	—
Sárga » »	» žuti	5 60	—
Vegyes » »	» zmesan	5 50	—
Lenmag	Len	8 00	—
Bükköny	Grahorka	4 50	—

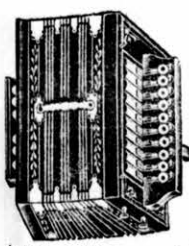
Odgovorni urednik
MARGITAI JÖZSEF.
Glavni suradnik
GLAD FERENCZ.

Nyilttér.*

E rovat alatt közléteért sem alaki sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 ftt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 ftt 65 krig méterenként sima, esikós, kockázott, mintázott, damaszt stb. mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban stb. a megrendelt áru postabér és vámmentesen hazához szállítva, mintákat postatornultával küldi; **Henneberg G.** os. és kir. udvari szállító, **selyemgyára Zürichben.** — Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros helyéig ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 4

Hirdetések.

Csak 4 1/2 forintért szállítom világűrű „**BOHEMIA**” vonóharmonikámat, mely **hosszu** billentyűkkel és **gyöngyház** ablakoskakkal van ellátva, ugyszintén 2 kettős fuvóval 11 soros erős bőrrel, valamint elpusztíthatlan bronz-védsarkokkal.

A billentyűk lemezeken állanak, miáltal gyönyörű orgonaszerű hangja van.

40 billentyűs reg. 2 es nagy. 15 1/2 x 33 cm. = 4 1/2 ftt 60 » » 3 » 17 x 34 » = 5 1/2 » 80 » » 4 » 17 1/2 x 34 1/2 » = 6 1/2 »

Hozzávaló iskola magántanulásra ingyen. Csomagolás és szállítási díj 60 krajczár. — Árjegyzék díjmentesen.

SCHUSTER C. A. harmonikakészítő, 603 **Graslitz,** Csehország. 3—20 Szétküldés utánvétel mellett. Becserelés elfogadtatik. Összeköttetés vízszontelárusítókkal kerestetik.

3917. tk. 1896.

Ujabb árverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság részéről közbírré tétetik, miszerint Fischl Sándor végrehajthatónak Máté András és neje Medvár Ilona ugy Gudlin Balázs elleni 104 ftt tőke s jár., továbbá 150 ftt tőke s jár. dr. Kemény Fülöp végrehajthatónak ugyanazon végrehajtást szenvedettek ellen 150 ftt tőke s jár., Csészának József ügyvédnek 66 ftt 63 kr. tőke s jár., a m.-csányi templompenztárnak 100 ftt tőke s jár. Spiegl Albertnek 500 ftt tőke s jár. iránti követeléseiknek behajtása végett a nagy-kanizsai törvénytörvények illetve perlaki kir. járásbíróóságnak területén levő, a m.-csányi 987 sz. tjkvben foglalt 3233. hrszu. Medvár István, Medvár Teréz, Medvár Franciska, Vargek Mária, Medvár György kisk. Medvár Mihály, Medvár Ilona és férje Máté András, kisk. Medvár Flórián és Medvár Amália nevén álló ingatlan a végreh. törv. 156 §-a a alapján egészben 167 ftt becsértékben a m.-csányi 2222. sz. tjkvben foglalt 81 hrszu. Medvár István, Medvár Ilona és Máté András nevén álló ingatlan ugyanazon § alapján egészben 432 ftt becsértékben, az ugyanottani 2235. sz. tjkvben foglalt 3237. hrzi sz. a. Medvár István, Medvár Teréz, Medvár Franciska Vargek Mária, Medvár György, kisk. Medvár Mihály, Gudlin Mária, Margyetkő Lőrincz, Medvár Ilona és férje Máté András, kisk. Medvár Flórián és Amália nevén álló ingatlan ugyanazon § alapján egészben 283 ftt becsértékben a m.-csányi 2582 sz. tjkvben foglalt 249. hrszu. Gudlin Mária férj. Máté Jakabné, Margyetkő Lőrincz és Gudlin Balázs nevén álló ingatlan a végreh. törv. 156 §-a alapján egészben 160 becsértékben, végül a mura-csányi 2646 sz. tjkv-

ben foglalt 268 hrszu. Gudlin Mária férj. Máté Jakabné, Margyetkő Lőrincz és Gudlin Balázs nevén álló ingatlan ugyanazon § alapján egészben 24 forint becsértékben Fischl Sándor illetve Spiegl Albert utóajánlata folytán Mura-Csány községhezánál

1896. október hó 16. napján d. e. 10 órákor

dr. Kemény Fülöp felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitéit becsár.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni. — Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanattól 60 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 90 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. — A m.-csányi 987. sz. tjkvben C. 15. a. az ugyanottani 2222. sz. tjkvben C. 13. alatt az ugyanottani 2235. sz. tjkvben C. 14. a. az ugyanottani 2582. sz. tjkvben C. 12. a. az ugyanottani 2646. sz. tjkvben C. 13. a. özv. Medvár Istvánné szül. Gudlin Anna javára bekebelezett hasznélvezeti jog az árverés által nem érintelik a mennyiben azonban a kérdéses ingatlanok a szolgalmi jog fentartásával oly árban adatnának el a mely a szolgalmi jogot megelőző kielégítésére szükséges 3800 fttot nem fedezné, az árverés hatálytalanná válik s az ingatlanok a szolgalmi jogra való tekintet nélkül ugyanazon hatánapon újra árverés alá bocsátatnak. Kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság. Perlakon, 1896. július 23. 607 1—1

Ház-eladás.

A perlaki utczában levő néhai özvegy **Szencsár Imréné** született **Vreszk Anna** tulajdonát képező **201-ik számú ház** eladó. — Bővebben értekezhetni alólírott örökösnel.

Csáktornyan, 1896. október 4-én.

Vásártér, h. sz. 129.

608 1—1

Vreszk József.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(GLASUR)

legkitűnőbb mázólo-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára ftt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz képeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasure“-fénymáz

Legjobb szer mosdóasztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

Mindenkor kaphatók: 575 7—8

Heinrich Miksa ezégnél Csáktornyan.

Az „Agrária“

bankforgalmi intézet

(a hollandi hitelbank vezérképviselőisége)

Budapest, Kerepesi-ut 73.

Fennálló **jelzálogi kölcsönök** bélyeg- és illetékmentes konvertálását és pedig földbirtokra **3- és fél- 4%-os**, egész 60 évi törlesztéses kölcsönökre elvállal és ezek, valamint új kölcsönök elnyerése iránt levélbeli tudakozódásokra és minden megkívánt felvilágosítással szolgál.

2000 frton alóli ügyletek ez idő szerint el nem fogadtatnak.

609

1—*

SZIVATTYUK

mindennemű, házi nyílárós, mezőgazdasági és iparüzlekre.

UJDONSÁG!

Bower-Barrf-féle szahodalmazott inoxydálási módosítást szerint inoxydált szivattyúk rozsdától ellen védve.

Artyegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, WIEN.

I. Wallischgassa 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű **titkos százas és hímérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari üzlekre. **Embermérlegek, mérleg házi használatra, barometerlegek, Commundit-társaság szivattyú és mérleggyártása.**

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

➡ bármely nyelven és kivitelben ➡

a legjutányosabb árak mellett.